

Kmetijske in rokodélske novice.

Na svitlobo dane od c. k. kmetijske družbe.

Tečaj III.

V sredo 31. Grudna. 1845.

List 53.

Bravcam h koncu leta v spomín.

Habete sal in vobis et pacem inter vos.
Marc. IX. 49.

ZBogam bravci novic na potu prihodnjiga leta!
Blag nam ostani spomín, upanje vam zanaprej.
Kar govóriš smo petkrat desetéro in trikrat,
Bodi rečeno v korist rodu, domovju, in vam,
Bodi ko zernja izmêt, poženi obilno klasovja.

Rekle bi, zvesto de smo namembo dosegla tečaja,
Tode služabnici molk, sodba spodobi se vam.
Sodite! Scer dovolite nam sledeče besede,
Dobro prevdarite jih, vredne pomislka so;
Če bi še manjkalo kaj, iz lastniga blaga dodajte.

Bogu dušo in vest, vladarju zvestobo do smerti,
Veri zaúpa poklón, glasu zakona poslüh,
Starosti čast, mladenču poduk, otroku ljubezen,
Ženi prijazno pomoč, bratu Slovencu objem,
Vezi edinstva krepost — so naše perve naročbe.

Marno poglejte potém na polje slovenskiga djanja,
Mnogo ledine je še, mnogo je križama rok.
Ganite jih, otrebite mah domovini do jedra,
Duhe zarótite v beg dvombe, nemarnosti, tmin,
Dvignite serčno zaklad slovenskiga dlana in uma.

Svetu pokažite lik domače navade in misli,
Biti slovenske kerví, bodi Slovencu ponös.
Spomnite se imenitnosti del pokojnih očetov,
Cenite vrednosti scer roda sedajniga tud;
Kdor zaničuje se sam, podlaga je tujčevi peti.

Jezik očistite peg, opílite gladko mu rujo,
Kar je najétiga v njem, dajte sošedu nazaj.
Kinčite ga iz lastne moči, iz lastniga vira,
Jasno ko struna bo pel, zvonu enako donil,
Pričal vašo modrost na desno, na levo narodam.

Res je začetek trud, okorna beseda detinstva,
Tega ne vstrašite se, moč neizmerna je sklep.
Volja poprav vam budi in skerb, izida ni dvombe
Glejte ta hrast košat, hrastič očetu je bil,
Zakon natóre je tak, de iz maliga rase veliko.

Nepomenljivo leží nevažna pěška na grivi,
Nekim otroku iz rok padla nevedama je;
Kliti začnè, narase dreyó, se kroži, se širi,
Krona mu prostre se vzrak, jablan na grivi stoji,
Važno devet rodovin z obilnim sadjem previdi.

Mlada zaveržena dva pobegneta v hrib aventinski,
Reven osnujeta stan, komaj pastirju se vdá.
Dvigne se stan, premeni se v grad, se množi, se krepi,
Žezlo prime deržav, morja si skuje trizób,
Roma ponosna sloví, kraljici zembla se vklanja.

Tako iz maliga stvar narase velika in slavna,
Volja se zbudi tedaj, truda ne strašite se.
Krasno bo sad slovenske reči ob uri dozoril,
Gani se verli ratár! sin bo veselo sejal,
Cvetju se čudil unuk unuka unukove žetve.

J. Koseski.

Pogovor

kmetijskiga ozhetu s svojim naravoslovja suzhenim finam, v meszu Grudnu.

O. Vse se sdej le od shelesne zeste pogovarja, povej mi, Janes! kakó more sopár vos gogniti? To mi nizh prav v glavo ne gré.

Š. To fi natanjko rasjafniti, oglejte podobo in pasite, kar vam bom povedal.

O. Ti fi vunder presneto uzhena glaviza! Rad te bom poslughal.

Š. Vsaka hlapniza ali vsaka mashina, ktero sopar ali hlap goni, obstoji is dveh raslozhnih poglavitnih delov, namrež is pezhí s foparnim kotlam, vred in pa is mashine, ktera goni vosove in druge rezhi. — Pezh ima 4 dela: spodnji dufhek, rosh, ognjifhe in dimnik. — Nad ognjishem je shelesin ali bakren kotel takó vsidan, de ga plamen in sherjavza od vfh straní kurita. V kotlu se voda kuha in v podobi soparze v mashino gré, is ktere isvira filna mozh in grosna hitrost. — Kaj se v ti mashini godí, ktero je zhlo-